

ĮVYKIAI, PROBLEMOS, NUOMONĖS

FONDAS KREIPĖSI Į PALENKĖS VAIVADĄ, PRAŠYDAMAS PADĖTI LIETUVIŠKAI „ŽIBURIO“ MOKYKLAI SEINUOSE – „ Aušros “ inf.	3
„ATGARSIAI“ – Petras Maksimavičius	5
SEINŲ MĖGĖJŲ TEATRAS 2015 METAIS – Eugenija Pakutkienė ...	22
PUNSKO KRAŠTO BITININKŲ SUSIRINKIMAS – Petras Vitkauskas	24

ŽMONĖS

PENKIAMEČIO BERNIUKO IŠGYVENIMAI – Jurgita Stankauskaitė	6
---	---

MINĖJIMAI

VASARIO 16-OJI - LIETUVOS VALSTYBĖS ATKŪRIMO DIENA	8
JUOZO VAINOS 100-ŲJŲ GIMIMO METINIŲ MINĖJIMAS – Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė	14

MŪSŲ INTERVIU

KUR GALI NUVESTI VAIKYSTĖS SVAJONĖ? – Božena Bobinienė	16
--	----

IŠ MŪSŲ PRAEITIES

1812 METAI SEINŲ APYLINKĖJE – Virginijus Oželis	20
--	----

SKELBIMAI

SPAUDA RAŠĖ

LIETUVOS ŽINIASKLAIDA	26
-----------------------------	----

Viršeliuose:

Vasario 16-oji Punsko lietuvių kultūros namuose
(Paulos Rupinskaitės nuotr.)

Vasario 16-oji Seinų „Žiburio“ mokykloje
(Irenos Vaicekauskienės nuotr.)

REDAKCIJOS ADRESAS:

16-515 Puńsk, ul. A. Mickiewicza 23
tel./faks. 87 5161 416
www.e-ausra.pl
ausra@o2.pl

LEIDŽIA:

Lenkijos lietuvių draugija
16-500 Sejny, ul. 22 Lipca 9
tel./faks. 87 5162 125

Vyr. redaktorė – Irena Gasperavičiūtė
Redakcijos sekretorius – Petras Vitkauskas
Stilistė, korektorė – Birutė Burdinaitė-Ołow
Techn. redaktorė – Aldona Jonušonytė

KORESPONDENTAI:

Petras Maksimavičius, Eugenija Pakutkienė,
Jurgita Stankauskaitė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2016-02-26.

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos
nuožiūra.

„Aušros“ redakcijos sąskaita:

BS Sejny O/Puńsk, ul. A. Mickiewicza 52,
16-515 Puńsk
Nr. 33 93540007 0070 0000 0198 0008
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

Lenkijos lietuvių draugijos sąskaita:

BS Sejny, ul. Marchlewskiego 1, 16-500 Sejny
Nr. 23 93540007 0000 0000 0198 0002
SWIFT / BIC kodas: POLU PL PR

RUCH S.A. vykdoma prenumerata

Spausdinto leidinio prenumeratą galima užsakyti
tiesiogiai interneto tinklapyje www.prenumerata.
ruch.com.pl.

Kilus klausimų, prašom rašyti el. p. adresu prenu-
merata@ruch.com.pl arba skambinti „RUCH“
Klientų aptarnavimo centrui tel. 22 693 70 00 arba
801 800 803 (darbo dienomis 7-17 val.).
Skambučio kaina priklauso nuo operatoriaus.

Zrealizowano dzięki dotacji Ministra Spraw
Wewnętrznych i Administracji.

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Kai porą mėnesių nematai danguje šviečiančios saulės ir nykuma ima tavo nugalėti, vienintelė išeitis – pakilti nuo savo kompiuterio ir eiti į žmones. Anot laikraščiu, žmogus laimingas pasijusti gali tik bendraudamas su kitais. Jokie turtai, joks pripažinimas ar išgarsėjimas to neužtikrins.

Vasario 16-oji ir buvo proga ne tik paminėti mūsų tautai svarbią datą, bet ir susitikti su kaimynais, pažįstamais. Kas Seinuose, kas Punske, kas Suvalkuose... Reikia pripažinti, kad Lietuvos valstybingumo šventės vis pritraukia nemažai mūsų krašto bendruomenės. Tai svarbios datos mums visiems.

Artėja ir kita žymi šventė – Kovo 11-oji. Laikotarpį tarp vasario 16 ir kovo 11 d. Valstybinės lietuvių kalbos komisija paskelbė Kalbos dienomis. Šiuo laikotarpiu Lietuvoje vyks Lietuvių kalbos olimpiada (kovo 3–4 d.), skelbiamas internetinis konkursas mokiniams „Švari kalba – švari galva“. Atsiranda įvairių iniciatyvų. Gal prasminga būtų ir mums, šio krašto lietuviams, pagalvoti, kaip prisijungtume prie minėtos kalbos puoselėjimo akcijos. Gal naudingiausia būtų pažadėti sau tobulinti gimtosios kalbos mokėjimą, kalbėti švaria, neužteršta svetimybėmis kalba? Žinoma, dzūkiškai. Kodėl gi ne? Tarmė yra nuostabus dalykas. Tik ne kartą patys iš savęs pasijuokiams, kad viename sakinyje pasitaiko daugiau lenkiškų žodžių (su lietuviška galūne) nei lietuviškų. Galbūt puoselėdami gimtąją kalbą labiau įprasmintume šių Lietuvai atmintinų dienų šventimą.

Punsko Kovo 11-osios licėjaus mokiniams mokyklos vardadienio proga linkiu džiaugtis pasiektais rezultatais. Visiems – smagios Kovo 11-osios šventės!

**Pasikeitė redakcijos
el. pašto adresas.
Dabartinis - ausra@o2.pl.**

Fondas kreipėsi į Palenkės vaivada, prašydamas padėti lietuviškai „Žiburio“ mokyklai Seinuose

„AUŠROS“ INF.

„Aušros“ 3 numeryje rašėme apie vis dar nesibaigiančią Seinų miesto skolos „Žiburiui“ istoriją. Neseniai paaikšėjo, kad nuo pat lietuviškos „Žiburio“ mokyklos Seinuose įkūrimo vietos savivaldybė kiekvienais metais neatiduodavo jai beveik poros šimtų tūkstančių zlotų priklausančios dotacijos („mokinio krepšelio“). Maža to, kilus skandalui, Seinų miesto tarybos pirmininkas, vasario 9 d. atsakydamas į Palenkės vaivadijos įstaigos užklausą dėl perduotų „Žiburiui“ dotacijų, pateikė melagingą informaciją, nurodydamas, kad mokykla gavo visą priklausančią sumą, o dotacija kiekvienais metais didėja. Šią informaciją greit viešai paneigė „Žiburio“ mokykla, o vasario 11 d. Seinų savivaldybė patvirtino, kad miesto buhalterijos

paskaičiavimai atitinka „Žiburio“ pateiktus duomenis. Savivaldybės įsiskolinimas mokyklai vien 2011–2015 m. siekia 902.132,04 zł.

Vysk. Antano Baranausko fondas „Lietuvių namai“ Seinuose š. m. vasario 18 d. kreipėsi į Palenkės vaivadijos vaivada Bohdaną Paškovskį (Bohdan Paszkowski), prašydamas padėti išreikalauti visą mokyklai priklausančią dotacijos sumą. Rašto kopija nusiųsta taip pat Religinių, tautinių ir etninių mažumų departamentui prie Vidaus reikalų ir administravimo ministerijos. Kviečiame pasiskaityti rašto vertimą į lietuvių kalbą. Kokie bus atsakymai ir kaip toliau šis klausimas bus sprendžiamas, rašysime kituose „Aušros“ numeriuose.

Seinai, 2016-02-18

*Bohdan Paszkowski,
Palenkės vaivadijos vaivada
Mickevičiaus g. 3, Balstogė*

*Atsiliepdami į 2016 m. vasario 9 d. Seinų miesto tarybos pirmininko raštą Palenkės vaivadijos įstai-
gai Nr. OSO.0004.08.2016 dėl mokyklų lietuvių dėstomąja kalba „Žiburys“ Seinuose finansavimo
pranešame, kad minėtame rašte pateikti duomenys neatitinka tikrovės ir neparodo, kokio dydžio dota-
ciją minėta mokykla iš tikrųjų gavo.*

*Pabrėžiu, kad nuo pat mokyklos įkūrimo 2005 m. jos veikla besirūpinantis Vysk. A. Baranausko
fondas „Lietuvių namai“ Seinuose gauna iš Seinų miesto savivaldybės sumažintą dotaciją. Taip pa-
žeidžiamas 2005 m. Tautinių ir etninių mažumų įstatymas bei 1991 m. rugsėjo 7 d. Švietimo įstaty-
mas. Tai patvirtino Regioniniai apskaitos rūmai. Tokią padėtį prives prie vienintelės lietuvių tautinės
mažumos mokyklos Seinuose uždarymo, o neteisingų duomenų apie mokyklos finansavimą pateikimas
klaidina visuomenę ir valstybės įstaigas.*

*Pateikiame dotacijos sumas, kurias 2011–2015 m. „Žiburio“ mokykla gavo iš Seinų miesto savival-
dybės. Skliaustuose nurodomos sumos, kurias savo rašte pateikė Seinų miesto tarybos pirmininkas.*

Metai	2011	2012	2013	2014	2015
Mokykla					
Pagrindinė	410.311,00 (423.913,28)	339.983,00 (454.147,68)	516.617,00 (576.871,96)	653.866,00 (720.227,40)	650.000,00 (778.649,00)
Gimnazija	311.120,00 (344.706,72)	323.120,00 (329.934,12)	288.537,00 (294.638,16)	334.000,00 (318.457,20)	330.000,00 (340.649,00)
Vaikų darželis	43.000,00 (135.406,68)	43.000,00 (143.536,16)	70.484,00 (160.724,64)	70.484,00 (195.218,04)	70.484,00 (200.000,00)

*Vien 2011–2015 m. miesto savivaldybė nesumokėjo 902.132 zł. Mūsų paskaičiavimus patvirtino
Seinų miesto administracijos 2016 m. vasario 11 d. atliktas vidinis auditas.*

*Seinų miesto burmistro siūlymui grąžinti mokyklai visą 2015 m. priklausantią dotacijos sumą miesto
taryba nepritarė ir nepriėmė reikiamos 2015 m. biudžeto pakeitimo pataisos.*

*Todėl prašom patikrinti turimą informaciją dėl „Žiburio“ mokyklos finansavimo ir padėti išreikalauti
visą mokyklai priklausantią dotacijos sumą.*

*Pagarbiai,
Valdybos pirmininkė
Danutė Valukonytė*

Susipažinti: Religinių, tautinių ir etninių mažumų departamentui prie Vidaus reikalų ir administravimo ministerijos

„Atgarsiai“

PETRAS MAKSIMAVIČIUS

Vasario 14 d. „Lietuvių namuose“ Seinuose buvo atidaryta Eglės Senapėdienės nuotraukų paroda „Atgarsiai. Senųjų Rytprūsių palikimas“. Ją pristatydamą darbų autorė pabrėžė, kad „Rytų Prūsija“, „Prūsų Lietuva“, „Mažoji Lietuva“, „Karaliaučiaus kraštas“ – tai kiekvienam lietuviui girdėtos sąvokos.

Tikrai. Mūsų lietuviškose mokyklose mokėmės apie baltų gentis, prūsų kovas su kryžiuočiais ir tikriausiai skaitėme Kristijono Donelaičio „Metus“. Atsimenu, kad Punsko licejuje teko skaityti Ievos Simonaitytės „Aukštųjų Šimonių likimą“. Daugeliui atrodo, kad tai tik legendos, mitai, o Donelaičio aprašyti lietuvininkai, būrai gyveno tik jo sukurtoose „Metuose“. Toks įspūdis, matyt, susidaro dėl to, kad dalis tos teritorijos pateko į dabartinę Rusijos valdomą Karaliaučiaus sritį, kuri nėra taip lengvai pasiekiamą, kaip bet kuris kitas, kad ir labiausiai nuo mūsų nutolęs, Europos Sąjungos regionas.

Iki XVIII a. pr. Prūsų Lietuvoje didžiąją gyventojų dalį sudarė lietuvininkai. Net po vokiečių

kolonizacijos jų šiuose kraštuose gyveno dar nemažai. Prūsijos karalienės pastangomis 1811 m. įsteigta seminarija, kurioje rengti mokytojai lietuviškoms mokykloms. Ji veikė ilgiau kaip šimtmetį: kol krašte, kuriame gimė lietuvių raštija ir sukurta pirmoji epinė poema, lietuvių beveik nebeliko.

Po Antrojo pasaulinio karo krašto istorijos paveldas buvo suniokotas. Katalikų ir evangelikų liuteronų išlikusios bažnyčios perduotos Rusijos stačiatikių bažnyčiai. Dalyje pastatų įrengti stačiatikių maldos namai, tačiau daug jų virto griuvėsiais ir toliau nyksta. Visa tai galima pamatyti „Lietuvių namuose“ eksponuojamoje nuotraukoje.

E. Senapėdienė parodo, kad tai ne tik legendos. Primena, kad tie žmonės tikrai gyveno ir paliko labai konkrečius, apčiuopiamus savo gyvenimo įrodymus. „(...) Šioje daug kartų istorijos perturbacijų alintoje žemėje eklektiškai koegzistuoja senųjų epochų kultūrinis paveldas ir socialistinės komandinės ekonomikos reliktai, pokomunistinis kapitalizmas bei aktyviai diegiamos stačiatikybės tradicijos“, – pabrėžė autorė.

Dr. E. Senapėdienė – istorikė, žurnalistė, redaktorė. 2011–2015 m. autorė gyveno Karaliaučiaus srityje, kur LR kultūros atašė pareigas ėjo jos vyras Romanas.

Karaliaučiaus kraštas

Eglės Senapėdienės nuotr.

Penkiamečio berniuko išgyvenimai

JURGITA STANKAUSKAITĖ

Tęsinys. Pradžia „Aušros“ š. m. 3 nr.

„Jonučuose gyvenom gerus du metus. Jeigu vokiečys būt negrižis, tai gal būtum likį Lietuvoj“, – pasakoja Gediminas Nevulis iš Punsko. Pasitraukus frontui net iki Stalingrado (šiandien Volgogradas), vokiečių armija buvo įsitikinusi, kad laimės karą. Neilgai trukus vokiečių šeimos ėmė grįžti į savo sodybas Lietuvoje. Joms nerūpėjo, ar jų paliktuose namuose kas nors gyvena. „Grįžį viską nusavindavo, ką žmogus turėjai. Išaik, kap stovi...“ Tuo metu ne vienas Nevulių kaimynas neteko gyvenamosios vietos.

Gedimino tėvelis pabijojo likti be namų. Jis pažinojo jam paskirtos sodybos buvusio šeimininko vokiečio Ciklerio giminaitį iš Garliavos, kuris dirbo agronomu. Nusprendė pasikviesti jį į namus. Tikėjosi, kad prie butelio pasakys, ar Cikleris žada grįžti į dabartinę Nevulių sodybą. Žinoma, agronomas neatsisakė puotos pas Nevulius. Jis pripažino, jog buvęs sodybos šeimininkas grįšiąs. „Tai kap šitep, tai tėtė išvedzoi savo gyvulius po kaimynų tvartus, bet nenorėjo, kad jo tvartai liktų tušči. Tuoju būt vokiečiui kilis įtarimas. Tėtukas nuvažavo in Prienus ir nupirko sanų juodų arklį, o kaimynas davė sanų karvį. Tuoju vokiečis ir grįžo.“

Cikleris sugrižo ne vienas, o su šeima – žmona ir dviem vaikais. Gediminas atsimenta, kaip vokiečis džiaugėsi, kad jo sodyba tvarkinga, o tvartuose auga gyvuliai. „Agronomas iš Garliavos prieš jam grįžtanc informavo Ciklerį, kad jo ūkis geram stovin“. Jis rašė tiesą, tačiau po to Nevuliai suspėjo savo sveikus ir gražius

gyvulius paslėpti pas kaimynus. Tad neilgai vokiečio veidą puošė šypsena. Jis nieko nelaukęs susisieki su giminaičiu ir pasakė, kad šis jam rašęs netiesą. Kaip bebūtų, Nevuliams vis tiek reikėjo išsikraustyti. Gedimino šeima buvo perkelta į valdžiai nusi-kaltusio lenko namus už Kauno.

„Davažuojam, o ty pagirin menkos trobukės stovi. Mus vežį kaimynai sako mano tėtukui: „Petrai, mes tavį ca nepaliksime, ba lenkų partizanai jus iššaudzis“. Sustojom an kelio. Tėtukas nuvej pažūrėc, kap ty viskas atrodo iš arci. Pamatis, kad nieko gero, apsigrižo ir iš ty išvažavom.“

Nevuliai sugrižo į Jonučius. Čia turėjo kaimyną Keturakį. Šis pasiūlė apsistoti jo namuose, kol neras sau geresnės vietos gyventi. Kelias savaites nakvojo jo namuose, o gyvulių ėjo prižiūrėti kito kaimyno Dagilio tvartuose. „Nu geri žmonės, jeigu mūs dzidelį šaimynų priėmė“.

Vieną dieną Gedimino tėvelis išsirusė į Lazdijų prekymetį. Turėdamas laiko, nuėjo pas pažįstamus Vaičiulius (jie taip pat buvo vieni iš tų, kurie turėjo palikti namus Punsko krašte, tiksliau – Ožkiniuose). Jie gyveno Šilėnų dvare. Nevulis pasipasa-kojo, kad jo šeima glaudžiasi kaimyno namuose ir ieško kitos vietos gyventi. Vaičiulis pasiūlė persikraustyti pas jį į dvarą, kur vietos visiems tikrai užteksią. Nevuliai taip ir padarė.

„Atsikraustėm in parubežį. Tas Šilėnų dvaras visai netoli sienos. Fainūs žmonės. Kap priėmė mus, tai ir gyvulius atsivedėm. Ca gimė bro-lis Algirdas.“ Viskas buvo gerai, tačiau Nevuliams vis tiek buvę neįauku glautis svetimuose namuose. Norėjo-si turėti nuosavą ūkį. Gedimino tėvelis

vėl kreipėsi į atitinkamą instituciją dėl laisvos sodybos. „Vietų gavom Lazdijuose. Albavičiaus ūkelį. Tai buvo lenko ūkis. Prieš mus jį buvo gavis Jurgis Misiukevičius iš Šlynakiemio.“

Laiminga šeima pradėjo naują gyvenimą. Nevuliai dirbo žemę ir tikėjosi, kad šį kartą tai jau tikrai pavyks ilgesniam laikui apsistoti. Vėliau pasklido žinia, kad iš Rusijos grįžta vokiečių frontas. Artėjanti armija kėlė nerimą. Baisu buvo nakvoti miestuose ir miesteliuose. Gediminas pasakoja, kad nesaugios būdavo naktys Lazdijuose. „Nakcu atskridį orlaiviai nulaisdavo savo lempas, kad gerai macytų, ir bombarduodavo“. Žmonės pradėjo slėptis. „Laukuose nakvojom, nes ty buvom pasistatį pašūrį. Ty tepgi gyvulius laikėm.“ Nevuliai suprato, kad vėl jiems nebus vietos ir reikės išvažiuoti iš Lazdijų.

Gedimino tėveliai pamaži pradėjo kraustyti pas jo senelio pusbrolių Valentukonį iš Vingrėnų. Nors dalis daiktų ten buvo jau išvežta, šeima vis dar gyveno laukuose netoli Lazdijų. Gediminas atsimenta, kaip paskutinę naktį lijo, o aplink aidėjo sprogstančios bombos. „Nedzidelė buvo toj mūs pašūrukė. O graudza, o žaibuoją, o lija... Su mumiem tadu buvo dėdė Jonas. Nežinau, kur buvo tėvai. Žinau, kad su broliu Juozu jau gulėjom. Dėdė an mūs buvo užgulis, kad mūs nor nesulytų...“ Pro rytą pastogę laukuose pradėjo semti vanduo. Teko iš ten bėgti. Nuėjo į kaimynų Leona-vičių pašiūrę. „Prasišvietė. Tėvai sako, kad jau krauscysis in Vingrėnus. Tėtukas sukinkė kumelas, pakrovė vežimų. Važuojanc viena kumelė už-laido iš kelio ir sulūžo ratas. Da tadu po lietaus buvo... Tėtukas nulėkė in

Iš Gedimino Nevulio albumo

Gediminas Nevulis su žirgais

kaimelį ieškoc kito rato. O mes, maži vaikai, su mamu vežimi laukiam, kol tėtė parais su ratu. Tuoj ir parėj. Visų sutaisis sako, kad važuosim toliau. Ale užėj du vokiečiai ir iškinkė mumiem vienų kumelį.“ Karo metais niekas neklausė, ką galima imti, o ko ne. Vokiečiai pasiimdavo viską, ko tik norėjo. „Laimė, atjojo du plekavičukai (gal daug kas apie juos yra girdėjis). Kap šandė atsimenu – vienas an bėro arklio, o kitas an balto.“ Gedimino tėtukas pasiskundė, ką jiems vokiečiai padarę. Likę su viena kumele niekaip nebūtų galėję nuvažiuoti į Vingrėnus. „Ciej spusterėj arklius ir davijo vokiečius. Atstati brauninkus liepė grąžyc mūs kumelį. Tuoj žūrom – ciej vokečiai atveda mūs kumelį...“ Taigi Lazdijuose šeima gyveno tik kelis mėnesius, o minėtų „plekavičukų“ dėka sėkmingai pasiekė Vingrėnus, kur gyveno vos dvi savaites.

Vingrėnuose Gedimino tėvelis arklius saugojo kaip šeimos didžiausią turtą. Slėpė juos „kvajų“ tankmėje. Padėčiai prastėjant, traukiantis vokiečiams į vakarus, į namus užeidavo kareiviai. Norėdami apsaugoti arklius, kad niekas jų nepaimtų, Nevuliai sumanė apgauti praeinančius

karčius. Suvarė kumeles iš laukų į tvartą ir paliko atidarytas duris, kad šie suprastų, jog ten jau nieko nėra. Įvairiai žmonės turėdavo gudrauti, kad išsaugotų savo šeimą ir ūkį.

V o k i e č i ū frontas pasitraukė dar toliau į vakarus. Gedimino tėvelis galvojo: pasilikti Lietuvoje ir grįžti į Jonučius, kur buvo geriausia gyventi, ar važiuoti į Lenkiją, į tėviškę? Norėjosi grįžti į gimtuosius namus, bet jis nežinojo, ar ten dar stovi jų sodyba, ar praeinantis frontas visko nesudegino. Lietuva jį taip pat viliojo, bet joje pasilikti buvo gana pavojinga. Tuo metu prasidėjo žmonių trėmimai į Sibirą. Nevulis pabijojo tokio šeimos likimo. Nusprendė aplankyti mylimą Raistinių kaimą. Su juo išvažiavo ir Gediminas. Nuvykę išvydo nesunaikintą sodybą. Tuomet čia ūkininkavo Jonas Vaicekauskas. „Užvažuojam an kiemo. Tėtukas jo klausia: „Jonai, laisi mus grįžč?“ O jis atsako: „Petrai, tavo buvo, tai ir grįžk“. Netoliese ūkį turėjo Gedimino dėdė Juozas. Deja, šio visi pastatai buvo sudegę. „Tvariti gulėj sudegį avys, kiaulės... Jokių trobų nelikį. Viskas sudegį.“ Kaimė ne vieną sodybą buvo pasiglemžusi ugnis. Gediminas atsimena, kad tą dieną negrįžo į Vingrėnus. Pernakvojo pas Nobertus, o kitą dieną išvyko. „Susdėjom viską in vežimų, pririšom prie jo avis, karves ir parvažavom namo in Raiscinius. Jau kap grįžom, Vaicekauskas lyg nenori mūs insilaisc. Pažūrėj tetukas, kad ca baikų nēr, tai pasėmis viedrų vandenio

kliūsterėj an to Vaicekausko, kad apsiramytų.“ Taip ir buvo. Matyt, šis pabijojo visko netekti. Gedimino tėvelis žinojo, kad jo laukuose pasėti Jono javai, todėl net nemanė jų pasisavinti. „Jis apsėj, tai kap galima pasimc? Mes buvom patenkyci, kad jis mus insilaido. Ca svarbiausia.“

Gediminas šypsodamasis pasakoja, kad į Lietuvą išėjo tik su keliais gyvulėliais, o grįžo į tėviškę su didesne banda. „Isivedėm vienų karvį, o grįžom su dzviem. Išvažavom poru kumelių, o parvažavom ketvertu. Buvo tokia kumelė, su katruom išvažavom ir tų pacų parsivedėm. Su avimi buvo panašai. Dzvi isivedėm, tai tas pacas ir parsivedėm. Acimenu, kad kap užvažavom an kiemo ir atkabinom avis, tai jos ciesiai nuvej in savo tvartukų, kur prieš kelis metus stovėjo...“ Gera buvo sugrįžti namo, tačiau Nevuliai susirūpino dėl pašarų gyvuliams. Jie nieko neturėjo. Dėdė Juozas juos nuramino. Šio tvartai buvo sudegę, o derlius dar nenuimtas. Broliai Nevuliai susitarė, kad nupjaus javus ir sukraus Gedimino tėvelio kluone. Tokiu būdu vienas kitam padės ir visko užteks. „Nu jau ca paskucinį deda vežimų an tokio kalno Rudzykalmio, žūro, kad mūs kluonas dega. Parjoja tėtukas su dėdi. Visas javo pilnas kluonas apimtas... Tadu jau nežūrėj kluono, cik graicau ėmė gelbėc šoni stovincį tvartų, kad tas neužsikurtų.“

Nevuliai Lietuvoje gyveno ketverius metus. Per visą tą laiką šeima keliavo iš vieno kaimo į kitą, iš vienokios sodybos į kitokią. Rusų ir vokiečių armijų einantys arba besitraukiantys iš rytų frontai mėtė žmones, neleisdami jiems ramiai gyventi. Gediminas puikiai atsimena spaudoje rastą paveiksliuką, kuriame vokiečiai pavaizdavo Staliną kuproto jaučio kūnu, bandantį ragais nudurti Europą. Panašiai ir buvo – pripažįsta Gediminas.

O kaip jo gyvenimas atrodė sugrįžus iš Lietuvos į gimtuosius Raistinius, sužinosite kitoje „Aušroje“.

Vasario 16-oji - Lietuvos valstybės atkūrimo diena

Vidugirių pagrindinėje mokykloje

GRAŽINA KIBYŠIENĖ

Vasario 16-ąją Vidugirių mokyklos bendruomenė ir aplinkinių kaimų žmonės paminėjo Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną. 10 val. visi dalyvavo kun. Mariaus Talučio atnašaujamos šv. Mišiose už Lietuvos laisvę Vidugirių koplyčioje. Vėliau iškilminga eiseną su Trispalvėmis nuvilnijo mokyklos link. Čia svečius pasitiko Vidugirių ir Šeštokų jungtinė kaimo kapela.

Mokykloje vyko iškilmingas koncertas. Pirmiausia visi sugiedojo Lietuvos himną. Paskui koncertavo naujais tautiniais drabužiais pasipuošę Vidugirių mokyklos mokiniai. Jie nupynė patriotinės poezijos žodžių, dainų ir šokių pynę. Koncertą tęsė Vidugirių ir Šeštokų jungtinė kapela.

Po šventinio koncerto mokyklos direktorė Onutė Malinauskienė susirinkusius pakvietė į svetainę, kur

Minėjimo akimirka

galima buvo pabendrauti prie puodelio kavos ir smagios lietuviškos dainos.

Malonu, kad Vidugirių mokykloje pasidžiaugti tėvynės laisve ir

paminėti visiems reikšmingą šventę susirinko gausus svečių būrys. Susirinkusius lydėjo gera nuotaika ir meilė Lietuvai.

Punsko savivaldybės vaikų darželyje

Vasario 16-ąją kartu su vyresniais draugais – III klasių atstovais – šventė ir Punsko darželinukai. Renginį pajavairino mokytojų Astos Žukauskienės (grojo gitara) ir Alicijos Malinauskaitės (griežė smuiku) dainos. Programos metu dainavo taip pat III klasių auklėtojos Irena Pečiulienė ir Natalija Kalkauskienė. Mokinių atliekami tradiciniai žaidimai, rateliai ir dainos labai sudomino darželinukus.

Direktorė Alicija Valinčienė pasveikino šventės proga ir padėkojo trečiokams už programėlę.

III klasių mokiniai pristato programą darželinukams

Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinėje mokykloje

Vasario 15 d. pagrindinės mokyklos III a ir III b klasių mokiniai per trečią pamoką, vadovaujant auklėtojoms Irenai Pečiulienei ir Natalijai Kalkauskienei, parodė Vasario 16-osios proga parngtą programą – žaidimų, šokių, dainų ir tradicijų pynę. Malonu, kad joje aktyviai dalyvavo ir pačios auklėtojos. Fortepijonu akompanavo mokytoja Birutė Venslauskienė. Direktorius Jonas Vydra pasveikino su švente ir padėjo už programą.

Trečiųjų programa

Petro Vitkausko nuotr.

Punsko Dariaus ir Girėno gimnazijoje

Gimnazistai Lietuvos valstybės atkūrimo metines minėjo vasario 16 dieną, per ketvirtą pamoką. Programą parngė mokytoja Alicija Berneckienė su savo auklėtiniais – I a gimnazijos klase. Fortepijonu akompanavo Adomas Kalinauskas. Mokiniai supažindino su istorinėmis aplinkybėmis, deklamavo eiles, dainavo, grojo, rodė skaidres. Pabaigoje su Lietuvos švente pasveikino direktorius Jonas Vydra.

Gimnazijos pirmųjų programa

Petro Vitkausko nuotr.

Seinų „Lietuvių namuose“

Seinuose Lietuvos valstybingumo atkūrimo metinės buvo minimos vasario 21 d. „Lietuvių namuose“. Tą dieną susirinkusiuosius pasveikino Seinų „Lietuvių namų“ kultūros skyriaus vadovė Dalia Astrauskienė ir LR konsulato Seinuose vadovas, ministras patarėjas Vaclav Stankevič. Minėjimas pradėtas „Tautiška giesmė“. Koncertuoti organizatoriai pakvietė Lazdijų kultūros centro kamerinį chorą „Gaustas“ (vadovė Birutė Vžesniauskienė, koncertmeisterė Rūta Marcinonienė). Girdėjome ir lietuvių liaudies, ir patriotinių, ir pramoginių dainų. Visus nustebino choro profesionalumas.

Lazdijų choras „Gaustas“

Irenos Balulienės nuotr.

Punsko Kovo 11-osios licėjuje

MONIKA VALINČIŪTĖ, DONATA VAIČIULYTĖ

*„Lietuva, kai aš tave tariau –
Prieš akis sumirga raštų raštai...“*

Šiais žodžiais mūsų mokykloje buvo pradėtas Vasario 16-osios – Lietuvos Valstybės atkūrimo dienos minėjimas. Už programėlės parengimą šiemet buvo atsakingi II klasės moksleiviai su auklėtoju Dariumi Valinčiumi.

Šįkart stengėmės atsakyti į klausimus: „Kas yra valstybė? Kas ją valdo, joje gyvena, ją gina?“ Pristatėme svarbiausius istorijos faktus ir aplinkybes, kuriomis buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė. Paskaitėme ne vieną patriotinės poezijos posmą, padainavome žinomų lietuviškų dainų.

Minėjimas privertė mus susimąstyti, kokia Vasario 16-osios reikšmė lietuvių gyvenime. Atsakymas turbūt visiems yra aiškus. Juk dabar galime džiaugtis laisve ir nepriklausomybe. Lietuvos Nepriklausomybės Aktas mums ypatingai brangus ne tik dėl to, kad jis skelbė Lietuvos nepriklausomybę. Tai buvo drąsus,

savarankiškas vieningos tautos žygis. Lietuva kelis šimtmečius buvo pavergta Rusijos imperijos, o Pirmojo pasaulinio karo metais okupuota Vokietijos kariuomenės. Karo sukuriai nuniokojo kraštą, tačiau suteikė viltį ir galimybę atkurti nepriklausomą valstybę.

Manome, jog kiekvienas pasakys, kad valstybė – tai ne tik valdžia, įstatymai ir sienos. Valstybė – tai pirmiausia jos žmonės. Žmonės, kurie ją kūrė, gynė, kurie ją tiki. Tai jaunimas, kuris valstybėje auga. Tai mes visi. Garsinkime savo tėvynės vardą ir jos pasiekimus. Didžiukimės, kad esame lietuviai.

Po mūsų pasirodymo mokyklos direktorė Irena Marcinkevičienė visus pasveikino su gražia švente. Vasario 16-osios minėjimas baigėsi „Terra Jatwezenorum“ VII tomo pristatymu. Tai įdomiai padarė „Aušros“ leidyklos direktorius Sigitas Birgelis. Jis pasakojo apie mūsų krašto istoriją ir apie tai, kiek Seinų kraštas prisidėjo prie Lietuvos laisvės atgavimo.

Seinų lietuvių „Žiburio“ gimnazijos moksleiviai Kaune

SIMONA ZUBAVIČIŪTĖ

Vasario 16-ąją Seinų „Žiburio“ gimnazistai nuvykome į Kauną. Kaip kasmet dalyvavome šventosiose Mišiose Prisikėlimo bažnyčioje, o po to kauniečių eise-noje. Buvo smagu eiti su taip gausiai susirinkusiais žmonėmis Kauno gatvėmis. Prie Karo muziejaus kaip paprastai vyko žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas, buvo giedamas Lietuvos himnas, minėta labai svarbi Lietuvos istorijai data – 1918 metų vasario 16 diena. Kelis žodžius tarė Kauno miesto meras.

Paskui autobusu nuvažiavome aplankyti Kauno VII fortą. Jis geriausiai išsilaikęs iš visų Kauno fortų. Labai daug sužinojome apie tai, kas čia vyko XX amžiuje. Lankydami šią vietą galėjome įsivaizduoti, koks bausis buvęs Antrasis pasaulinis karas.

Visą dieną Kaune mus lydėjo Kauno technologijos universiteto atstovai bei profesorius Gediminas Adlys. Jie jau daug metų kviečia mus į šią nuostabią šventę ir labai gražiai priima. Jų dėka grįžtame į Lenkiją kupini neapsakomų įspūdžių. Mums labai malonu dalyvauti šioje svarbioje šventėje bei atstovauti mūsų kraštui. Pasijuntame kaip viena tvirta šeima. Tikimės, jog kitais metais vėl galėsime joje dalyvauti.

Mus kviečia ir globoja studentų korporacija „Tautito“ (Tautiškumas, Tikėjimas, Tobulėjimas). Ačiū jiems už globą ir rūpinimąsi.

Licėjaus antrojų programa

Suvalkuose

JURGITA STANKAUSKAITĖ

Šiomet Lietuvos valstybės atkūrimo metines Suvalkų lietuviai paminėjo vasario 21 d. LLD Suvalkų skyriaus lietuviai šventę pradėjo šv. Mišiomis Suvalkų Švč. Jėzaus Širdies bažnyčioje. Vėliau meninė dalis vyko miesto 9-osios pagrindinės mokyklos sporto salėje. Čia Kostas Leončikas skaitė trumpą pranešimą, sugrąžinusį klausytojus į 1918 metus, kai Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė atkurianti Lietuvos valstybę su sostine Vilniumi. Paminėta 20 drąsiausių Lietuvos šviesuolių, kurie nepabijoję žengti svarbaus lietuvių tautai žingsnio ir atgauti šalies nepriklausomybę. Kalbėta, kad laisva ir savarankiška valstybė Nepriklausomybės Akto signatarams siejosi su didele atsakomybe. Jų apsisprendimui reikėjo nemažo artimų žmonių palaikymo. Atiduota pagarba visiems, kurie stiprino ir palaikė siekusius nepriklausomos valstybės. „Šiandien lietuviams taip pat reikia tos pačios anų laikų didvyrių dvasios ir tos pačios drąsos, kad išsaugotų viską, ką Lietuva yra pasiekusi“, – skaitė K. Leončikas. Saugoti reikia lietuvišką žodį ir iš namų išneštas tarmes, lietuviškas mokyklas, kuriose mokomasi pažinti Lietuvą ir prisijaukinti tautos vertybes, žemę, kurios gelmėse plaukia gimtosios šalies praeitis.

Minėjime dalyvavo smuikininkė Jūratė Birgelytė, suvalkiečių ansamblis „Ančia“ ir Punsko „Tėviškės aidų“ vyrai, folkloro ansamblis „Alna“ iš Punsko ir linksmas lietuvių kalbos pamokas lankančių Suvalkų lietuvių moksleivių būrys. Smagu, kai šventėje skamba graži lietuviška daina, bet nieko nėra žavesnio už jaunosios kartos pasirodymą, suteikiantį vilties, jog jų lūpose gyvas lietuviškas žodis.

LR konsulato Seinuose renginys

„AUŠROS“ INF.

Seinuose vasario 14 d. iškilmingai paminėta Lietuvos Valstybės atkūrimo diena. Minėjimas prasidėjo šv. Mišiomis Seinų bazilikoje. „Lietuvių namuose“ konsulas surengė priėmimą, kurio metu Alytaus ir Seinų miestų savivaldybės pasirašė bendradarbiavimo ketinimų protokolą. Tikimasi, kad kai abiejų miestų tarybos priims reikiamus nutarimus, netrukus bus pasirašyta oficiali bendradarbiavimo sutartis. Panašią sutartį Seinai ketina pasirašyti taip pat su Druskininkais.

Šventės proga tautiečius ir svečius sveikino LR konsulato Seinuose ministras patarėjas Vaclavas Stankevičius. Konsulato vadovas pabrėžė, kad abiejų šalių ir bendruomenių glaudus bendradarbiavimas gali paspartinti ne tik ekonomikos, kultūros ar švietimo plėtotę, bet taip pat užtikrinti abiejų valstybių nepriklausomybės išsaugojimą.

LR konsulato surengtame priėmime dalyvavo pakviesti svečiai: Palenkės vaivadijos vaivada Bohdanas

Paškovskis (Bohdan Paszkowski), Lenkijos ir Lietuvos pasienio savi-valdybių atstovai, dvasininkai, lenkiškų įstaigų ir organizacijų vadovai, Lenkijos lietuvių visuomeninių organizacijų, švietimo bei kultūros centrų direktoriai.

Palenkės vaivada B. Paškovskis sveikindamas šventės dalyvius pabrėžė, kad Lietuvos ir Lenkijos bendradarbiavimas nereikia vien bendradarbiavimo savivaldos lygmeniu, bendrų projektų, kurie pagerina vietos bendruomenių gyvenimą, kūrimo ir įgyvendinimo. Tai taip pat stambūs europinės reikšmės projektai, kurie, pavyzdžiui, padidina abiejų šalių energetinį saugumą.

Priėmimo „Lietuvių namuose“ metu grojo Jono Zakaravičiaus vadovaujama Punsko lietuvių kultūros namų kaimo kapela „Klumpė“. Taip pat atidaryta Eglės Senapėdienės nuotraukų paroda „Atgarsiai. Senujų Rytprūsių palikimas“, kurią galima lankyti „Lietuvių namuose“ Seinuose.

Alytaus ir Seinų miestų savivaldybės pasirašė bendradarbiavimo ketinimų protokolą

Iš LR konsulato Seinuose archyvo

Punsko lietuvių kultūros namuose

ASTA PEČIULIENĖ

Lietuvos valstybės atkūrimo diena Punsko lietuvių kultūros namuose buvo švenčiama vasario 13 d. (šeštadienį). Jau yra tapę tradicija, kad šiai šventei ruošiasi visi lietuviškame Punsko krašte veikiančios meno ansambliai. Visi saviveiklininkai plačiai visuomenei pasirodo bent du kartus per metus: žiemą – Vasario 16-osios proga ir vasarą – lietuviškų ansamblių sąskrydžio metu.

Privalome džiaugtis ir didžiutis, kad meno sambūrių šiame krašte dar nestinga ir visi jie nori kuo puikiauusiai pasirodyti publikai įvairiomis progomis. Vasario 16-oji – vienintelė tokia ypatinga ir reikšminga šventė. Stengiamės pakviesti visus ansamblius, o tokių šiuo metu mūsų krašte yra penkiolika. Anksčiau leisdavome jiems atlikti po du ar tris kūrinus, bet tuomet koncertas trukdavo 2,5 ar 3 val. Vieningai priėjome prie išvados,

kad žiūrovus privalome gerbti ir suprasti. Todėl šiais metais nutarėme trumpinti koncertą ir paprašėme sambūrių paruošti tik po vieną kūrinį.

2016 m. koncerte dalyvavo dvylika ansamblių: Vidugirių kaimo kapela (vad. J. Vaznelis), Punsko Kovo 11-osios licejaus choras „Pašešupiai“ (vad. J. Pavilonis), Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos ansambliai – sutartinių giedotojos „Saulalės“, jaunimo kapela „Šalčinukas“, etnografinis ansamblis „Gimtinė“ (visų jų vadovė A. Bapkauskienė), folkloro ansamblis „Alna“ (vad. V. Batvinskas) ir Punsko lietuvių kultūros namų sambūriai – mišrusis choras „Dzūkija“ (vad. V. Simanauskas), choreografinis sambūris „Jotva“ (vad. K. Mauliūtė), kapela „Klumpė“ (vad. J. Zakaravičius), vokalinė grupė „Balsynėlis“ (vad. E. Pocienė), vaikų liaudies meno studija „Puniukai“ (vad. A. Pečiulienė ir J. Zakaravičius)

bei šokių grupė „Vyčiai“ (vad. A. Pečiulienė).

Tikimės, jog šiųmetis koncertas neprailgo niekam, nes truko 1,5 val. Šventę pradėjome Lietuvos himnu, kurį vieningai sugiedojo visi koncerto dalyviai ir žiūrovai. Susirinkusius svečius pasveikino LR konsulato Seinuose vadovas, ministras patarėjas Vaclav Stankevič, linkėdamas visiems sveikatos, stiprybės ir laimės, besidžiaugdamas, kad Lenkijoje gyvenantys lietuviai taip nuosekliai dirba Lietuvos labui, gyvendami už Lietuvos ribų stengiasi išlaikyti savo kultūrą, kalbą.

2016-ieji metai Punkskui dar reikšmingi tuo, kad minime mūsų krašto šviesuolio, mokytojo, etnografo, kultūros ir visuomenės veikėjo Juozo Viktoro Vainos 100-ąsias gimimo metines. Ta proga Punksko LKN režisierė Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė, pasitelkusi pagalbon J. Vainos anūkus, giminaičius, pakvietė pasižiūrėti inscenizaciją apie šį žmogų, aplankyti jo įkurtą etnografinį muziejų, kuris šiuo metu yra LKN rūsyje. J. Vainos ainių lūpose atgijo jo knygų fragmentai. Kas matė inscenizaciją, tas vėl prisiminė J. Vainos asmenybę, jo nepaprastą gebėjimą įdomiai ir vaizdingai pasakoti apie praeitį. Simboliškas ir jo pasivaikščiojimas po žydintį obelių sodą. Jo veide matoma gyvenimo pilnatvė, o akyse džiaugsmas ir branda. Atrodė, kad jis jau vaikšto kažkur dausose džiaugdamašis, kad ten, kitame pasaulyje, atrado savus žmones, tą pačią žemę, kurioje kažkada dirbo, kūrė, gyveno...

Vasario 16-osios proga

Jurgio Paransevičiaus nuotr.

Šventės proga sveikina LR konsulato Seinuose vadovas V. Stankevičius

Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos etnografinis ansamblis „Gimtinė“

Punsko lietuvių kultūros namų vokalinė grupė „Balsynėlis“

Punsko lietuvių kultūros namų kapela „Klumpė“

Lietuvių kultūros namams Tarptautinio simpoziumo „Harmonija 2016“ menininkų darbų parodą „Šviesos ir ugnies atspindžiai“ (parodos kuratorė Ona Kreivytė-Naruševičienė) padovanojo Lietuvos keramikai profesionalai. Kviečiame visus darbo valandomis į LKN jos aplankyti. Ji bus eksponuojama iki 2016 m. kovo 14 d.

Vasario 16-oji – tai šventė, būrianti daugiausia lietuvių, todėl ta proga Lenkijos lietuvių bendruomenė, vadovaudamasi Lietuvių Chartos 11 punktu, skatino visus dėl lietuviybės aukoti solidarumo mokesčių. Ačiū visiems aukotojams. Surinkti pinigai bus perduoti Pasaulio lietuvių bendruomenės veiklai.

Norėčiau nuoširdžiai padėkoti visiems ansambliams, kurie padovanojo žiūrovams puikų koncertą. Mano įsitikinimu, jis praskaidrino nuotaiką. Būtume laimingi, jei ta šventinė nuotaika lydėtų lietuvius ne tik Vasario 16-ąją, bet ir visus metus. Džiaukimės, puoselėkime ir branginkime laisvę, nes pastarieji įvykiai pasaulyje liudija, kad ji nepaprastai trapi...

Juozo Vainos 100-ųjų gimimo metinių minėjimas

JOLANTA MALINAUSKAITĖ-VEKTORIENĖ

Juozas Viktoras Vaina – viena ryškiausių mūsų krašto asmenybių. Mokytojas, kultūros ir visuomenės veikėjas, etnografas, kuris savo darbais paliko gilų pėdsaką mūsų krašto istorijoje. Punsko lietuvių kultūros namų (LKN) istorijoje jis išlikęs kaip vienas bendraminčių kuriant šią įstaigą, jos buvęs vadovas, klijavimo teatro veiklos pradininkas, ilgametis kapelos „Klumpė“ ir choro „Dzūkija“ dalyvis. Punsko LKN veikia Juozo Vainos etnografinis muziejus. 2016 m. minime Juozo Vainos (1916 10 17 – 2011 04 01) 100-ąsias gimimo metines. Ta proga vasario 13 d., prieš pat Vasario 16-ajai skirtą koncertą, Punsko LKN vyko minėjimas. Jau nuo 16 val. kultūros namų fojė atvėrė savo duris. Čia ateinančiųjų laukė prieš kelerius metus nufilmuota medžiaga (operatorius Robertas Vaznelis), kur pats Juozas Vaina dalijosi savo prisiminimais. Dar kartą į susirinkusiuosius žvelgė 2011 m. Anapilin iškeliavusio Juozo Vainos protingos akys, lūpose atgijo praeities įvykiai.

100-ųjų gimimo metinių proga Punsko LKN parengė stendą apie Juozo Vainos

gyvenimą, kuris bus pakabintas prie muziejaus patalpų. Iki šiol apie Juozą Vainą daugiausia galima buvo sužinoti iš įvairiausių enciklopedijų, knygų, straipsnių. Pati išsamiausia informacija spausdinama jo dukros Marytės Vainaitės-Misiukonienės knygoje „Juozas Vaina“, kuri išleista 2014 m. „Aušros“ leidykloje. Nuo šiol apie šio šviesuolio darbus ir gyvenimo vingius daugiau galės sužinoti ir visi muziejaus lankytojai. Kol kas stende informacija pateikiama lietuvių kalba. Ateityje planuojama

parengti ir anglišką teksto variantą.

Punsko LKN esantis Juozo Vainos etnografinis muziejus byloja apie mūsų krašto praeitį, saugo nuo užmaršties protėvių palikimą.

1968 m. pas Vainas viešėjęs etnografas prof. Vacys Milius paskatino Juozą rinkti ne tik tautosaką, bet ir senienas, domėtis senąja architektūra. Nufotografavęs ir išmatavęs kokį nors pastatą, žemės ūkio padargą ar rankomis pagamintą prietaisą, namuose nubraižydavo to objekto schemą ir detaliai jį aprašydavo.

Renginio akimirka

Jurgio Patarsevičiaus nuotr.

Kur gali nuvesti vaikystės svajonė?

BOŽENA BOBINIENĖ, PUNSKAS.PL

Dalia Valinčiūtė – kukli, nuoširdi mergina, kilusi iš Valinčių kaimo, viena (jei ne vienintelė) Punksko krašto keliautojų, aplankusių nemažą dalį Europos, Pietryčių Azijos, Šiaurės Amerikos, Australijos, Naujosios Zelandijos, Viduržemio jūros šalių, kai kurias Atlanto ir Ramiojo vandenyno salas... Kaip tai įmanoma? Tokia jauna pati „bastosi“ po pasaulį? Iš kur tiek drąsos?

Gyvenimo keliai nenuspėjami... Laimingi, kurie pasirinkę svajonę, o ne pragmatizmą, pasiekia pilnatvę

ir profesiniame darbe, jungdami pomėgį su pareigomis. Ne draugų, mokytojų (tikriausiai nuoširdūs) patarimai, o vaikystėje stikliniame ekrane ir laikraščiuose pamatyti vaizdai bei vėliau prieš akis išplaukęs kruizinis laivas lėmė Dalios gyvenimo kelią. Merginos aistra kelionėms neblėsta – jos nenumalšins nei sunkus, varginantis darbas, nei ilgalaikis išsiskyrimas su gimtine. Kaip pati keliautoja sako: svarbiausia – noras ir ryžtas, o tada jau nėra neįmanomų dalykų. Ir nėra žemėje tokio krašto, kur Dalia nenorėtų atsidurti. Juk pasaulis yra gražus visais savo atspalviais, todėl ir verta jį pamatyti.

Božena Bobinienė:
Susipažinkim. Papasakok trumpai apie save.

Dalia Valinčiūtė:
Baigus Punksko Kovo 11-osios licejų, įstojau į Lietuvos sporto universitetą (tuo metu dar buvo Lietuvos kūno kultūros akademija). Ten įsigijau turizmo ir sporto vadybos srities magistro laipsnį. Įsidarbinau kruizinių laivų kompanijoje, kur restoranuose dirbau padavėja. Šį darbą dirbau ir Australijoje. Mėgstu slidinėti. Beje, kaip bebūtų juokinga – slidinėti

išmokau Graikijoje (šypsosi). Vėliau teko slidinėti Austrijos ir Slovakijos kalnuose. Mėgstu klausytis trance ir house muzikos.

B. B.: Stabtelkime ties kruiziniais laivais. Tai vandenynais, jūromis keliaujantys turistų „miestai“.

D. V.: *Taip, iš tiesų, tai plaukiojantys miestai su įvairiomis kavinėmis, barais, restoranais, baseiniais, SPA centrais, čiuožyklomis, kazino ir kitomis pramogomis. Kruizinių laivų yra labai daug ir įvairių. Aš įsidarbinau Amerikos Royal Caribbean International kompanijoje, kurioje plaukiojau dviejų rūšių laivais – Voyager ir Jewel of the Seas. Jie palyginti buvo nedideli. Viename tilpdavo apie 4500 žmonių, o kitame – iki 3400. Mano kompanijos laivyne yra ir didžiausias pasaulyje Allure of the Seas laivas, kuriame telpa apie 9000 žmonių. Juo į kelionę galima būtų paimti dviejų Punksko valsčių gyventojus. Tik, mano manymu, didelių laivų trūkumas yra tai, kad jie negali sustoti visuose uostuose, nes juk ne visi uostai tokiems gigantams pritaikyti.*

B. B.: Ar kelionės kruiziniais laivais brangios?

D. V.: *Kelionės kaina ir trukmė labai įvairi. Kaina priklauso nuo metų laiko ir nuo pasaulio krašto, kurį pasirenkame lankyti. Dvigubai brangiau mokėsime, pvz., per atostogas, Kalėdas ar Velykas. Ne sezono metu galima nusipirkti 4 dienų reisą Karibuose už 300 dolerių vienam asmeniui; už*

Japonijoje

Iš asmeninio albumo

šià sumà užsitikriname kajutę, visos dienos maitinimą bei pramogas. Vėlgi reisas po Šiaurės Europą – Švediją, Baltijos jūros šalis, Suomiją, iki Sankt Peterburgo yra gana brangus (apie 2000 dolerių už savaitę). Taip pat kruizinio laivo, plaukiančio pro Havajus iki Aliaskos, kaina gana didelė – maždaug 2500 dolerių vienam asmeniui. Turbūt brangiausiai atsieni dviejų aukštų apartamentas Allure ir Oasis of the Seas laivuose – apie 20 tūkst. dolerių už savaitę.

B. B.: Kokia reiso trukmė?

D. V.: Reisas gali trukti tris dienas, savaitę, dvi ar tris savaites. Galima taip pat išplaukti į kelionę aplink pasaulį. Ji trunka 100 dienų ar daugiau.

B. B.: Kur reikia kreiptis, norint įsidarbinti kruiziniame laive, ir kokius reikalavimus reikia tenkinti?

D. V.: Klaipėdoje yra agentūra, kuri padeda viską sutvarkyti. Galima įsidarbinti barmenais, dirbti kazino, kambarių valytojais, virėjais, asmenimis, lydinčiais laivo svečius, sprendžiančiais jiems iškilusias problemas (guest relations), šokėjais, muzikantais, dainininkais, masažistais, SPA darbuotojais... Aš įsidarbinau kruizinio laivo restorano padavėja. Tam reikėjo turizmo srities diplomo, darbo

patirties, sveikatos pažymėjimo, pinigų nusipirkti bilietui į vieną pusę, na ir, aišku, gero anglų kalbos mokėjimo. Beje, tokiam darbe galima išvėlgti ir neigiamų pusių: jis trunka 7 dienas per savaitę, apie 10 valandų per dieną. 6–7 mėnesius būni ant vandens, po to leidžiama 2–3 mėnesius atostogauti.

Tačiau visus nepatogumus atperka galimybė keliauti po pasaulį. Kadangi aš dirbau mažesniuose laivuose, galėjau nukeliauti į įvairius žemės kampelius. Aplankiau ne tik Karibų salas, bet ir Viduržemio jūros bei Azijos šalis.

B. B.: Ko labiausiai reikia, norint keliauti po pasaulį? Pinigų, laiko, noro, ryžto?

D. V.: Svarbiausi yra noras ir ryžtas. Jeigu ko nors labai nori – rasi ir pinigų, ir laiko. Manęs daugelis vis klausia: „Kaip tu taip viena nebijai keliauti, visur pati važinėti?!“ Manau, tą baimės ribą peržengiau Graikijoje. Nuo to laiko kelionės man – pats malonumas. Šitiek mielių ir gerų žmonių sutinki savo kelyje! Būna

Kruiziniame laive

entuziastų, kurie palieka darbus, perduoda visą savo turtą ir likusį gyvenimą praleidžia keliaudami po pasaulį. Sutikau daug jaunų žmonių, kuriems nusibodo darbo rutina, gyvenimas diena iš dienos. Jie nusprendė visa tai palikti ir išvykti į kelionę. Na, o mano atvejį turbūt galima būtų apibendrinti posakiu: „Kartą paragavęs negali sustot“ (šypsosi).

B. B.: Šiuo metu Lenkijoje (ir ne tik) gausu populiarių keliautojų (Wojciechowska, Cejrowski, dar anksčiau – Tony Halik). Kas inspiravo Tavo keliones? Tie nuotykių ieškotojai, o gal knygos, pasakos?

D. V.: Prisimenu, kai buvau jaunesnė, tėtis namuose žiūrėdavo pažintinius dokumentinius filmus. Man jie labai patiko. Dar licejaus laikais kartą anglų kalbos kabineto spintoje su klasės draugais radome visą krūvą „National Geographic“

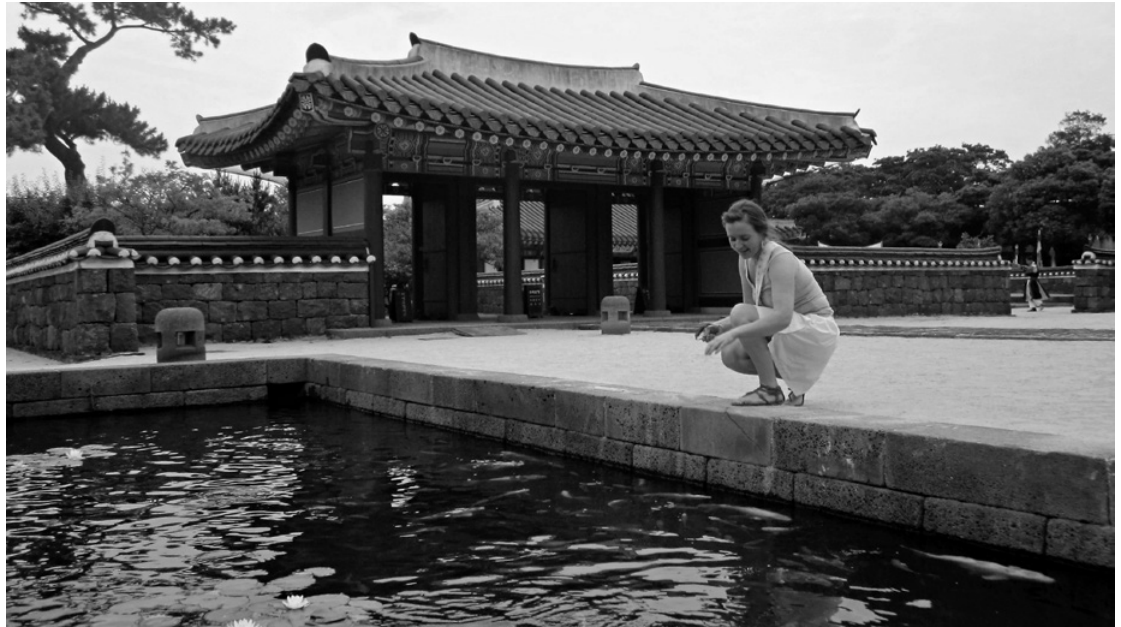
Australijoje

žurnalų. Mes juos vartėme ir plėšėm lapus su gražiausiais vaizdais. Aš parsinešiau juos namo. Žiūrėjau ir galvojau: „O kad taip ten nuvykus?!“

Kai kas man sakydavo: „Ko tu ten ar ten važiuoji, taigi viską gali pamatyt televizijoje ar kompiutery“. O man tai ne tas pats. Priešingai – jeigu išgirstu apie kokią gražią vietą, tai dar labiau norisi ten nuvažiuot.

Licėjuje mano klasės draugai ir mokyt. Aldona Vaicekauskienė kalbino rinktis studijas Dailės akademijoje. Tvirtino, kad tapyti gražiai moku. Tačiau aš, susižavėjęs filmais apie kitas šalis, norėjau pasirinkti specialybę, kurios dėka galėčiau keliauti.

Studijų metu pagal Socrates/Erasmus programą pusmečiui teko išvykti į Graikiją. Ten mažai mokėmės, bet labai daug keliavom (juokiasi). Išvyka į Graikiją buvo visų mano nuotykių pradžia. Tada įgijau pasitikėjimo savim, kurio, beje, anksčiau man labai trūko. Ir tada pirmą kartą gyvenime Mykonos saloje prieš akis išniro didžiulis kruizinis laivas. Spoksojau

Pietų Korėjoje

į jį gerą pusvalandį ir pagalvojau, kad jame tikriausiai kažkas dirba... Grįžus į Lietuvą, baigiau studijas ir išvykau padirbėti į Šiaurės Valiją. Ten sutikau merginą, kuri man prasitarė, kad stengiasi įsidarbinti kruiziniam laive. Pagalvojau: „Kodėl ir man nepabandžius?“ Ir pabandžiau!

B. B.: Kuri šalis, kur buvai nuvykus, buvo toliausia, kuri įdomiausia, kuri labiausiai skyrėsi nuo mūsų krašto?

D. V.: Tolimiausia šalis, į kurią buvau nuvykus, tai Naujoji Zelandija. Tai neapsakomai gražus kraštas. Sužavėjo mane savo nuostabiais kalnais ir sodriai žalia veja. Buvau įsitikinusi, kad pas mus žolė žaliausia, bet klydau (šypsosi). Be to, ieškodama informacijos apie darbą Australijoje sužinojau, kad jaunimas iš Lenkijos vieneriems metams gali vykti į Naująją Zelandiją, ten dirbti ir keliauti. Gaila, kad šitą galimybę aš pražiopsojau, bet džiaugiuosi, kad bent tris savaites turėjau progą grožėtis šiuo kraštu.

Kiekviena šalis, kurią man teko aplankyti, buvo įdomi ir skirtinga. Karibų salos (Jamaica, Puerto Rico, Aruba, Barbados, Grand Caymanai, St. Martens, Haitis, Curacao ir kt.) sužavėjo nuostabiais paplūdimiais bei saulėtu oru. Meksikoje geriau skaniausią margaritą ir ragavau gardžiausias jūrų gėrybes. Taip pat teko patirti neapsakomą karštį plaukiant tarp Egipto ir Saudo Arabijos dirbtinai sukurtu Sueco kanalu.

O Azijos šalyse (Japonija, Pietų Korėja, Singapūras, Hong Kongas, Malezija) žavėjauosi moderniais dangoraižiais ir senovinėmis šventyklomis. Teko aplankyti Nagasakio miestelį

Pietų Korėjoje

(Japonija), kuris prieš 70 metų buvo sulygintas su žeme atominės bombos. Buvau ir tenykščiame Atominės bombos muziejuje, kurį lankant galima įsivaizduoti, kokia neapsakoma tragedija ištiko tos vietos gyventojus.

Dirbdama kruiziniuose laivuose, mačiau Viduržemio jūros grožį ir tautų įvairovę.

Prieš pusantrų metų gavus Australijos „Darbas ir poilsis“ vizą, turėjau galimybę nuvykti į tą pasaulio kraštą ir vaikščioti po vadinamąją raudonąją žemę, kuri nuo seno man atrodė nepasiekiamą. Tuo pačiu pavyko aplankyti kelias Ramiojo vandenyne šalis bei šiek tiek sužinoti apie jų pirmtakų kanak (Naujoji Kaledonija) ir melanezijiečių (Vanuatu) kultūrą. Australijoje išmokau ir nardyti. Pirmą kartą nardžiau Great Barrier Reef – tai vienas gražiausių povandeninių pasaulių, kuriuos teko matyti. 8 metrų gylyje buvo baisu ir nesmagu, bet arčiau vandens paviršiaus, koralų rifuose – labai patiko nardyti. Koralų ir žuvų grožis – neapsakomas!

B. B.: Koks buvo įdomiausias Tavo nuotykis kitoje šalyje? Gal teko išgyventi pavojaus akimirkas?

D. V.: Vieną nemalonų įvyki turėjau Socrates/Erasmus studijų Graikijoje metu. Kadangi laivas, kuriuo plaukėm keliaudamos po salas, sustodavo tarpiniuose uostuose, mes su drauge sumanėme nepirkti bilieto iki paskutinio uosto, tik iki artimiausios salos. Manėm, kad kartą patikrinę bilietus, daugiau netikrins. Tačiau bilietai buvo tikrinami kelis kartus. Aš iki pat Atėnų uosto drebėdama ištupėjau tualete, o mano draugė – bagažinėje (juokiasi). Išlipusios iš laivo buvom taip išsigandusios, kad neprabilom gal kokį pusvalandį. Pasižadėjom, kad daugiau taip nedarysime.

Nelabai malonus dalykas atsitiko ir Vanuatu saloje, kai norėdama duoti uždirbti vietinei moteriai, nusipirkau jos pagaminto maisto, kurį ji

pardavinėjo gatvėje. Mano skrandis pasipriešino tokiems skanėstams, ir visą kitą dieną teko smarkiai sirgti. Kai pasveikau, sumaniau išsinuomoti motorolerį ir apvažiuoti aplink visą Efatė salą. Mano bandymas pirmą kartą gyvenime vairuoti tokį dviratį pavyko, tačiau namo grįžau ne tik su kraujuojančiais keliais, bet ir su sulamdytu motoroleriu (juokiasi).

B. B.: Kaip pasiruošti egzotinei kelionei?

D. V.: Visų pirma reikia pasiimti daug kremo nuo saulės ir mažai šiltų drabužių (šypsosi). Negalima užmiršti pasiteirauti, koks tam tikroje šalyje yra užsikrėtimo maliarija lygis, ir jei reikia – būtinai pasiskiepyti. Taip pat vykstant, pvz., į Karibų ar Ramiojo vandenyne salas, būtina patikrinti orų prognozę, nes ten kiekvienais metais siaučia uraganai. Na, ir kas svarbiausia – neužmirškime pasiimti geros nuotaikos!

B. B.: Šiuo metu esi (kol kas) Valinčiuose, bet, ko gero, neilgai. Į kurią pasaulio pusę dabar vyksi?

D. V.: Tiek daug vietų dar yra neaplankyti! Nemažai laiko praleidau saulėtuose kraštuose, paplūdimiuose, todėl dabar norisi vykti ten, kur oras šaltesnis ir gamta labiau laukinė. Traukia mane šiauresnės šalys. Kiek daug girdėjau ir prisiskaičiau įdomių pasakojimų apie šalių įvairovę ir jų žmones Pietų Amerikoje! Viena giminaitė man prasiitarė: „Tuoj nebūs vietos, kurios būtum neaplankius“, tačiau pasaulis ne toks jau

mažas, kad per kelerius metus jį visą pamatytum ir apkeliautum. O aš vis dar kaip nenuorama nenusėdžiu vietoj ir vis noriu kur kitur nuvykti.

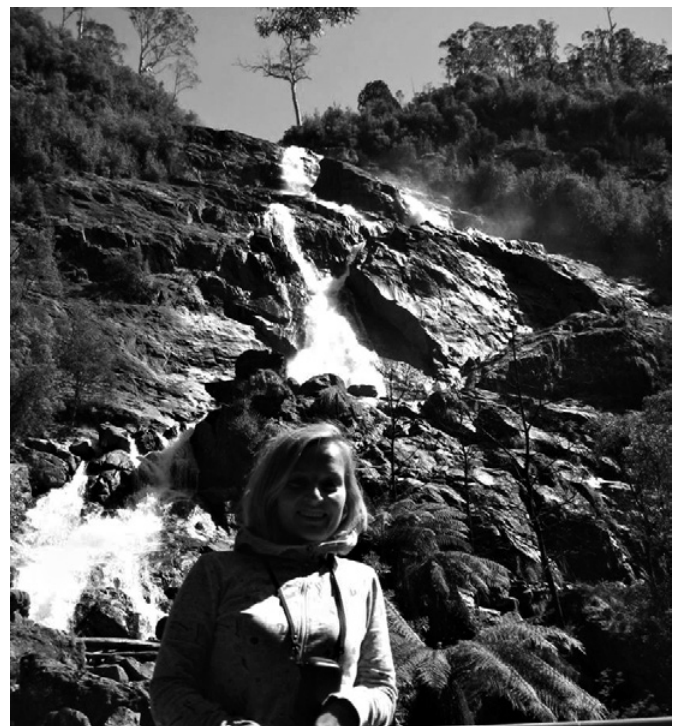
B. B.: Ar negalvojai apie savo tinklaraštį, kur dalintumeis kelionių nuotraukomis ir įspūdžiais?

D. V.: Božena, gerą mintį man pasiūlei (šypsosi).

B. B.: Ar yra pasaulio kraštas, kurį labiausiai norėtum pamatyti?

D. V.: Labiausiai norėčiau pamatyti... visus pasaulio kraštus! Manau, kad kiekviena šalis yra įdomi. Šiuo metu visą laiką mano galvoje sukasi mintys apie Antarktidą. Man tai neapsakomai paslaptingas ir mistinis pasaulio kampelis. Tačiau būtent tai ir skatina domėtis, kaip galima būtų ten patekti. Juk sakoma: „Viskas yra įmanoma!“

B. B.: Nuoširdžiai dėkoju už pasidalijimą kelionių įspūdžiais. Linkiu, kad Tavo svajonės ir toliau pildytųsi!

Tasmanijoje

1812 metai Seinų apylinkėje

VIRGINIJUS OŽELIS

Neseniai perskaičiau straipsnelį „Napoleonas Seinų karčiame“, publikuotą <http://gintarinesvajone.lt/?p=15461>. Galima teigti, kad tai tik mažas epizodas iš prelado Bonaventūro Butkevičiaus (1795–1871) atsiminimų.

B. Butkevičius gimė 1795 m. liepos 12 d. Kretingoje. Baigęs keturmetę Kretingos parapiinę mokyklą, 1811 m. išvažiavo į Rudaminą pas savo dėdę Polikarpą Augustiną Marcijauską, tuometinį Seinų ir Rudaminos parapijų kleboną. Dėdės globojamas B. Butkevičius 1811–1816 m. mokėsi

Seinų licėjuje. 1817 m. pabaigoje jis įstojo į Tikocino kunigų seminariją. 1819 m. gruodžio 8 d. iššventintas į kunigus. Teologijos magistro laipsnį gavo 1821 m. Nuo 1824 m. klebonavo Lomžoje, nuo 1827 m. – Suvalkuose, nuo 1832 m. – Kudirkos Naumiestyje, nuo 1861 m. – Vilkaviškyje (kur ir parašė savo atsiminimus apie 1812 m. įvykius). 1871 m. perkeltas klebonauti į Prienus, ten ir mirė tų pačių metų spalio 8 d. choleros epidemijos metu.

B. Butkevičiaus prisiminimai dalinai ir su interpretacijomis buvo publikuoti 1875 m. leidinyje „Russkaja starina“ ir 1885 m. „Pamiatnaja knižka Suvalkskoj guberniji“.

Pabandyčiau apžvelgti B. Butkevičiaus prisiminimus, praėjus 202 metams nuo jo aprašytų įvykių.

1812 M. VASARA

Tuo metu visa Užemunė buvo Varšuvos kunigaikštystės Lomžos departamento dalis. Departamento administracijai vadovavo prefektas, o pavietams (apskritims) paprefekčiai. Aprašomi įvykiai daugiausia nutiko Marijampolės, Kalvarijos ir Vygrių (centras Seinai) pavietuose. Seinų paprefektis Liudvikas Ivaškevičius čia bus paminėtas ne kartą.

Prasidėjus Prancūzijos kariuomenės judėjimui Rusijos sienų link, Seinų apylinkėse pasirodė III

kavalerijos korpusas, vadovaujamas gen. Emanuelio de Gruši. Bavary daliniams, apsisostojusiems pačiuose Seinuose, vadovavo grafas Karlas Filipas fon Vredė. Savo „vrednumą“ minėtas grafas pademonstravo uždėdamas Seinams 24000 frankų kontribuciją. Tokį savo poelgį motyvavo tuo, kad nebuvo sutiktas prie miesto vartų, tai yra nesulaukė savo asmeniui deramos pagarbos. Nesumokėjus minėtos sumos iki vakaro, grasino leisti savo kareiviams apiplėšti ir sudeginti Seinus.

Paprefektis L. Ivaškevičius reagavo greitai ir efektyviai: apskundė tiesioginiam Vredės vadui Gruši tokį jo pavaldinio reketavimą. Jo šviesybė reketyras buvo pastatytas į savo vietą. Jam paaiškinta, kad čia yra ne priešas, o sąjunginės valstybės teritorija. Išskirtinės pagarbos čia gali tikėtis tik Varšuvos kunigaikštis ir Saksonijos karalius Fridrichas Augustas bei pats imperatorius Napoleonas. Kažkokio grafo iš Bavarijos vieta, lyginant su jų didenybėmis – tik prie vienos nemaloniai kvepiančios būdelės.

Netekęs galimybės pasipinigauti, Vredė vis tiek iškrėtė Seinams nemenką kiaulystę. Jis liepė kareiviams plėšti nuo stogų šiaudus arklių paklotui ir pjauti javus jų pašarui, nors šieno ir šiaudų atsargos buvo paruoštos iš anksto. Maža to, dar surengė dviejų dragūnų pulkų apžiūrą ir mokymus daržuose ir soduose. Po kelių valandų, kai daržovės ir pasėliai buvo ištrypti, o vaismedžiai stipriai apkapoti ir aplaužyti, Vredės dragūnai paliko Seinus. Kaip „kompensacija“ seiniškiams jų daržuose ir soduose liko kelios dešimtys nudvėsusių

Generolas Emanuelis de Gruši

Grafas Karlas Filipas fon Vredė

buvo tas pats: „Kas tavo, tai ir mano“. Plėšė ir atiminėjo viską, ypač maistą. Nepaslėpti pinigai sėkmingai rasdavo prieglaudą kareivių kišenėse.

Žygiuojant pro Seinus italų raitųjų jėgerių divizijai, jos štabas kelioms dienoms įsikūrė mieste. Beieškodami ko nors valgomo, italai klebono rūsyje aptiko keletą didelių statinių alaus. Kai kas alų vadina skysta duona. Taigi jėgeriai puolė intensyviai maitintis šiuo produktu. Keletas prisigėrė iki sąmonės netekimo, kažkuris sukapojo statines ir alus užliejo rūsį. Alaus buvo daug, o rūsys mažas, ir narsieji kariai pradėjo skęsti. Jie ėmė šauktis pagalbos ir dauguma buvo ištraukti iš alumi užpildo rūsio. Bet dviem jėgeriams nepasisėkė – jie krito neįlygioje kovoje su žmonijos priešu alkoholiu. Tiesiog paskendo aluje.

Divizijos vadovybė įtarė dvasininkus ir klebonijos personalą tyčiniu kareivių nužudymu. B. Butkevičius, tuo metu gyvenęs klebonijoje, norėdamas išvengti tardymo ir galimo sušaudymo, pabėgo miškais į kitą savo dėdes parapiją Rudaminą.

Rudaminoje jis rado tiktai parapijos

vikarą Ulidavičių. Visi tarnai su gyvuliais ir vertingesniais daiktais buvo pasislėpę miške. Tris dienas iš Seinų į Rudaminą miškais keliavęs ir nieko nevalgęs, B. Butkevičius seilė varvindamas laukė, kol klebonijos krosnyje iškeps duona ir žąsis. Laukė, laukė ir sulaukė bavarų dragūnų dalinio. Dragūnai ruošėsi konfiskuoti duoną ir žąsį. Netikėtai nuo bado kančių B. Butkevičių išgelbėjo pas savo giminitę, vietinę dvarininkę, viešėjęs gvardijos ulonų pulko leitenantas. Jis bavarų dalinio vadui pasakė, jog yra paskirtas prižiūrėti, kad praeinantys daliniai neplėštų vietinių gyventojų, ir įsakė gražinti visą prisiplėštą turtą. Bavarų vadas besąlygiškai pakluso ir jo dalinys pasišalino iš Rudaminos. Susidaro įspūdis, kad Napoleono gvardijos uniforma darė tokį pat poveikį kitiems kareiviams, kaip ir XX a. NKVD antsiuvai rusams arba SS – vokiečiams.

O bavarų dragūnai, nujoję 20 varstų, apiplėšė Simną. Ten jų grobis buvo daug solidesnis – 4500 rublių, skirtų bažnyčios remontui. Simniškiams nepasisėkė: neviešėjo pas juos joks gvardietis, kaip kad Rudaminoje.

(Bus daugiau)

arklių. Vis dėlto birželio mėnesį nupjauti žali javai nėra pats sveikiausias pašaras dragūnų žirgams, įpratusiems prie avių ir šieno.

Po bavarų Seinuose pabuvojo ir kiti Napoleono armijos pulkai. Jie skyrėsi vieni nuo kitų savo mundurais, vėliavomis ir kalba. Tiktai požiūris į vietinių gyventojų nuosavybę

Seinų žemėlapis, 1807 m.

Rudaminos žemėlapis, 1807 m.

Seinų mėgėjų teatras 2015 metais

EUGENIJA PAKUTKIENĖ

Seinų mėgėjų teatras 2015 m. nemažai keliavo, rodydamas pastatytą pjesę „Generalinė repeticija“ (autorius Robertinas Bigėlis, teatro vadovė Eugenija Pakutkienė, talkino Eugenijus Kaminskas). Vaidmenis atliko: Cilė Grizevičienė – panelė Stefanija, Teresė Petruškevičienė – jos vyriausioji tarnaitė, valdytoja Rozalinda, Cilė Zdaniėnė, Danguolė Kuosaitė ir Genutė Pakutkienė – tarnaitės Cilė ir Pilė, Tomas Valukonis – pasiuntinukas, Teresė Matviejčikienė ir Genutė Sikorskaitė – panelės Stefanijos draugės Zosė ir Antosė, Eugenijus Kaminskas – klebonas Alfonsas.

Vaidinimą pavyko parodyti Klevuose (birželio 14 d.), Punsko skansene (birželio 20–21 d.), Rygiškių kaime (birželio 27 d.), Avižieniuose (liepos 4 d.), Žemaitkiemyje (rugpjūčio 8 d.), etnografinėje Prano Dzūko sodyboje Šeštokų seniūnijoje (rugpjūčio 22 d.), Seinų „Lietuvių namuose“ (lapkričio 29 d.). 2016 m. pavasarį žadame vykti į Rumšiškės, liepos kurį savaitgalį į Ukmergę, rugsėjį – į Šiluvą.

Lyg besivydami pavasario vievėrį suskubome birželio 14-ąją prie Klevo ežero. Algirdo Pakutkos įrengtoje pastogėje susilaukėme nemažai žiūrovų ir nuoširdaus sutikimo, bendravimo.

Birželio 20–21 dienomis Punsko skansene vyko XXIV klijimo teatrų festivalis bei XXVII Lietuvos klijimo teatrų krivulė. Pirmąją dieną seiniškių grupė teatralų eisenoje nešė savo vėliavą, paskui apžiūrėjo kelis spektaklius.

Antrąją šventės dieną Seinų mėgėjų teatras parodė Robertino Bigėlio pjesę „Generalinė repeticija“.

Birželio 27 d. nuvykome į Šakių rajono Rygiškių kaime vykusią klėties teatrų šventę „Jablonskynė“. Minint Jonines lietuvių kalbos tėvo Jono Jablonskio, vadinto Rygiškių Jonu, pastogėje Rygiškių kaime vaidino keturi teatrai: Plokščių mėgėjų teatras (R. Pecukonio „Loterija“), Šiluvos, Griškabūdžio ir Seinų.

Liepos 4-ąją Seinų mėgėjų teatras dalyvavo Valstybės dienos minėjime Avižieniuose. Vaidinome lauko erdvėje, pasibaigus sporto šventei. Pavyko pabendrauti ir nusipaveiksluoti su Seimo nare gerb. K. Miškinienė.

2015 m. rugpjūčio 8 d., kai trią vasaros dieną, Seinai vaidino pas artimiausius savo draugus Žemaitkiemyje. Žavėjomės Žemaitkiemio laisvalaikio salės kiemelyje vykusia VIII mėgėjų teatrų švente „Dobilėlis penkialapis“, skirta Etnografinių regionų metams paminėti. Šventės vedėja buvo humoro grupė „Dzyvų dzyvai“, o gerą ūpą dainomis stiprino Mantas ir Andrius. Ačiū ir už sukurtą dainušką apie Seinų grupės vaidintojus. Šventei vadovavusi Dalia Uzdilienė pasveikino atvykusius svečius (susilaukta vietinės valdžios ir kultūros centro dėmesio) ir žiūrovus, padėkojo gausiam būriui rėmėjų ir draugų. Vyko konkursas

Avižieniuose 2015 m. liepos 4 d. Iš kairės: Teresė Petruškevičienė – Rozalinda, Seimo narė K. Miškinienė, Cilė Grizevičienė – ponia, Cilė Zdaniėnė – tarnaitė, Eugenijus Kaminskas – klebonas Alfonsas, Avižienių seniūnas Antanas Šeštokas, Teresė Matviejčik – davatka, Eugenija Pakutkienė, pritūpę G. Sikorska – davatka ir Tomas Valukonis – pasiuntinukas.

žiūrovams – balsuota už labiausiai patikusį spektaklį. Mūsų nuostabai dovana (sveikinimo raštas ir šakotis) atiteko seiniškiams. Rašte rašoma: „Sveikiname VIII mėgėjų teatrų šventės „Dobilėlis penkialapis“ kolektyvą, pelniusį daugiausiai žiūrovų simpatijų, ir linkime negeštančios kūrybinės ugnelės, puikių sumanymų ir ištikimų žiūrovų. Lazdijų rajono Salų kaimo bendruomenės komitetas.“ Sužinojome, kad viena šeima šiame kaime sumanė įsteigti šį „žiūrovų simpatijų“ prizą. Labai dėkojame jiems ir visiems žiūrovams už išskirtinę dovana.

2015 m. rugpjūčio 22 d. vaidintojai iš Seinų dalyvavo XIII kaimo mėgėjų teatrų šventėje „Susipažinkime“ Prano Dzūko sodyboje. Kuriantis kolūkiams iš ardomų vienkiemų surinkti senieji ūkio rakandai ir sudėlioti į perstatytus trobą, tvartą, svirną, kluoną. Kluone ant storų virvių pakabintas didelis, storas ažuolas su grioveliu. Štai tokia įranga ilgokai spauštas sėmenų aliejus. Visa įranga – po kluono stogu. Troba ir svirnelis pilni senovės – visko, kas nuo šimtmečių buvo reikalinga šeimai ir šeiminkei. Pasižvalgius gera sugrįžti mintimis į praeitį. Ji buvo gan varginga, bet dabar labai įdomi.

Pakeliui užsukome prie Rudaminos XV a. bažnyčios, nusilenkėme kankiniui kun. Juozui Zdebskiui, kurio kapas šalia šventovės. Nuo jos takelis veda Rudaminos piliakalnio link, kur karūnuotas Lietuvos karalius Mindaugas. Pasisėmę jėgų sukalbėjome Marijos litaniją ir sugiedojome keletą giesmių, prašydami užtarimo ir lietaus.

Nekantriai laukėme ir labai rušėmės Teatrų popietei Seinų „Lietuvių namuose“ lapkričio 29 d. po lietuviškų mišių. Pasirodė kolektyvai iš Griškabūdžio, Lukšių, Vilkaviškio ir mes. Susipažinome su senjorų

Prie Jono Jablonskio trobos. Iš kairės: G. Sikorska, G. Pakutkienė, T. Matviejčik, T. Valukonis, C. Grizevičienė, T. Petruškevičienė, E. Kaminskas. 2015 m.

klubo „Rudenėlis“ mėgėjų teatru, susikūrusiu 2005 m. rudenį. Pirmasis jo pastatytas spektaklis buvo L. Didžiulienės-Žmonos komedija „Paskubėjo“ (režisavo Leonarda Gaurylienė ir Ona Gabartienė). Jį 2006 m. rugsėjo 8 d. parodė Basanavičynėje, teatrų festivalyje „Atžalynas“. Spektaklis įvairiose bendruomenėse rodytas 10 kartų.

Dėkojame žiūrovams, kad nebuvo abejingi, suėjo, plojo, juokėsi, palaikė. Stengėmės visus ir pasitikti, ir tinkamai pavaišinti, ir išlydėti. Ne vien dėl to, kad gerai minėtų, bet kad ir patiems gera būtų.

Minėtą sekmadienį prasidėjo adventas. Apie jo svarbą kalbėjo ne vien kunigas Petras bažnyčioje, bet ir Seinų teatrui talkinęs aktorių aktorius Augis Kaminskas. Jis pastebėjo, kad mūsų krašte ypač trūksta ilgesnių pabendravimų. Ragino kasdien daugiau susitikti su kaimynais. Tada nebūsime irzlūs, o ir skubantys visa da suspės pasiekti tikslą.

Liko atminty gražios vakaronės akimirkos. Smagiausia buvo matyti veiduose šypsenas. Žodžių nereikėjo.

Labai ačiū visiems talkinusiems ir dalyvavusiems.

Renginio Seinuose metu ir kiek vėliau rinktos lėšos Punsko Kovo 11-osios licejaus 60-mečio minėjimui. Surinkta 150 zlotų. Dėkojame už aukas.

Teatrų popietę surengė Lenkijos lietuvių draugija, „Lietuvių namai“ Seinuose ir saviveiklininkai.

Džiugu, kad galima susieiti „Lietuvių namuose“ repeticijoms, pasibuvimui po jų. Laikas greitai bėga, ir nepajunti, kada jau reikia imtis kitos pjesės, dalintis vaidmenimis, mokyti.

Dėkojame „Lietuvių namams“ už skolinamą autobusiuką, URM Užsienio lietuvių departamentui už pagal projektą skirtą paramą išvykų transporto išlaidoms iš dalies padengti. Ačiū už moralinę ir finansinę paramą gerbiamiems mokytojams Irenai ir Jeronimui Šalčiūnams iš Lietuvos, už bendravimą ir patarimus – kunigui Petru. Labai ačiū vaidinusiems už prasmingai kartu praleistą laiką.

Punsko krašto bitininkų susirinkimas

PETRAS VITKAUSKAS

Vasario 21 d. Punsco savivaldybės konferencijų salėje įvyko Punsco krašto bitininkų susirinkimas. Dalyvavo daugiau kaip 30 bitininkų, atvyko svečių iš Lietuvos: Kauno, Lazdijų, Vilkaviškio ir Ukmergės krašto.

Pradžioje buvo surinkti pinigai už vaistus 2016 m. rudeniiui. Gaila, kad ne visi bitininkai sumokėjo. (Prašom paskubėti tai padaryti. Pinigus renka Petras Vitkauskas.) Pastebėta, kad dalis bitininkų per paskutinį susirinkimą nepateikė paraiškos vaistams ir bitininkystės reikmenims 2017 m., nors buvo parengti sąrašai ir skatinta būtinai tai padaryti. Toks elgesys yra neatsakingas. Prašom nenustebti likus be vaistų su ES parama, siekiančia 80%, ar motinėlių. Susirinkimo pradžioje visada tvarkomi formalumai, pateikiama

svarbiausia informacija, kurią būtina išklaudyti ir kas reikia – padaryti. Mat po nustatytų datų ministerijoje jau negalima užsakyti vaistų su ES parama. Tuomet už viską teks patiems susimokėti (100% vertės). Gal tada, gerbiami bičiuliai, suprasime, kokios mūsų pareigos.

Susirinkus daugumai lauktų svečių iš Lietuvos vyko mokymas. Paskaitą „Sanitarijos ir higienos reikalavimai bitynuose“ skaitė prelegentas iš Lietuvos, bičiulis, veterinarijos specialistas Žilvinas Šolys. Sužinojome apie didžiausius bičių šeimoms gresiančius pavojus ir bitininkų daromas klaidas. Pateikta pavyzdžių ir praktinių patarimų, kaip išvengti amerikietiškojo ir europietiškojo pupinio, kalkinių perų, erkių nešiojamų ligų. Patarta, kaip gydyti tokias ligas. Kalbėta apie tai, kaip nereiktų

ūkininkauti. Didžiausią pavojų kelia „bitininkai“, kurie tik išsuka medų, bet nesirūpina bitėmis, jų negydo, nemaitina žiemai, palikdami bičių šeimą žūčiai. Žuvus bičių šeimai jie nevalo avilių, tad užkratas išnešiojamas po apylinkę. Tokie „bitininkai“ sunaikina sąžiningų ir darbščių bitininkų bitynus. Skaudžiausia, kad su jais nėra lengva kovoti, nes įstatymai nelabai padeda, veterinarijos tarnybos nenori kištis, o gražiuoju dažniausiai neįmanoma susitarti. Mat kiekvienam kieme savas gaidys valdo... Būtent šie „didvyriai“ gadiną gero bitininko vardą.

Daug kur dar sodybose stūkso apšleisti, tušti aviliai, kurių lakos nėra uždarytos. Juose apsigyvena spiečiai, kurie dažniausiai neprižiūrimi žūsta dėl ligų užkrato. Kitas pavojus yra užkratų plitimas per bičių maistą.

Susitikimo dalyviai

Iš Petro Vitkausko archyvo

Žilvinas Šolys

Čia svarbiausia yra prižiūrėti, atsakingai sukkti medų, pridaryti lakas, nelaikyti silpnų, ligotų ar neturinčių motinų šeimų, žiemai vartoti tinkamą bekvapį maistą.

Pastaruoju dešimtmečiu padidėjo žemės ūkyje naudojamų chemikalų kiekis. Purškiant rapsų ar kitų pasėlių laukus netinkamais nuodais arba neleistinu laiku bitės apsinuodija ar bičių šeimos sunyksta per vieną sezoną. Nusilpusios šeimos irgi tampa virusų ar užkratų šaltiniu, nes nesusugeba apsiginti nuo plėšikavimo. Pavojingas yra netinkamas (neuždaras) srutų sandėliavimas prie karvių ar kiaulių fermų, nes ten yra daug įvairiausių bakterijų ar virusų, sukeliančių ligas.

Pasibaigus įdomiai, daug klausimų sukėlusiai, arti tris valandas trukusiai paskaitai Petras Vitkauskas susirinkusių bičiulių vardu padėkojo prelegentui. Po to diskusijos apie bites ir bitininkų gyvenimą tęsėsi prie vaišių stalo.

MIELI SKAITYTOJAI!

Labai prašom 1 proc. pajamų mokesčio skirti Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklai!

**KRS: 0000270261,
cel szczegółowy ZS w Sejnach 3888**

Iš anksto tariame nuoširdžiausiai AČIŪ!

Seinų „Žiburio“ bendruomenė

DĖMESIO! LIETUVOJE LIKVIDUOJAMAS KARVIŲ ŪKIS.

Parduodama 19 karvių:

4 - 2005, 1 - 2007, 3 - 2009, 1 - 2010,
4 - 2011, 2 - 2012, 3 - 2013, 1 - 2014 metų.

Duoda nemažai pieno. Atliekamos gyvulių produktyvumo kontrolės.

Parduodamos taip pat 2 veršingos telyčios (2014 metų) bei pieno linija 22 karvėms ir viskas, kas reikalinga karvių ūkiui.

Prienu r., 80 km nuo sienos.

Tel. 37-63492593.

GAMINAME IR PARDUODAME VAŠKO PLOKŠTELES

iš bičių vaško.

Perkame vašką, korius.

Vaško plokštelės, Petras Vitkauskas,
Naujoji g. 13, Punkskas,
tel.: 609568471, 885888484

Lietuvos žiniasklaida

2016 02 01 – 02 24

Lietuva iškilmingai šventė 98-ąsias Vasario 16-osios metines. „Laisvė – tai laisvė džiaugtis, kad esam, kad galim, kad turim norų, kad mums įdomu gyventi. Kuomet jaučiam, kad mes patys gyvenam savo žemėje. Ir džiaugsmas, ir meilė – viskas susiję su gyvenimu laisvėje“, – Lietuvos piliečius sveikino prof. Vytautas Landsbergis. Jis taip pat įspėjo visuomenę dėl išorinių grėsmių – Rusijos agresijos, terorizmo ir propagandos. Bet baigdamas savo kalbos dalį apie užsienio politiką išliko optimistas: „Gynėm, apgynėm savo pilį ir apginsim“. Prof. V. Landsbergis taip pat ragino priešintis Astravo atominės elektrinės (Baltarusijoje, 50 km nuo Vilniaus) statybai. Jis pažymėjo, kad tai yra Rusijos projektas Baltarusijos žemėje.

Tūkstančiai vilniečių ir miesto svečių tądien prisijungė prie valstybingumo maršrutų „Geltona. Žalia. Raudona“ ir šventė laisvę – Vasario 16-ąją. Vien sostinėje vyko per 50 veiklų ir renginių skirtingose kultūrinėse erdvėse, muziejuose ir miesto gatvėse.

Vasario 23 d. dalis Lietuvos pedagogų pradėjo streiką. Manoma, kad šią akciją palaikė apie dešimtadalį šalies mokytojų, per 230 švietimo įstaigų. Valdžios ir pedagogus vienijančių profsąjungų derybos dėl streiko nutraukimo buvo pratęstos. Mokytojus ypač įžeidė premjero Algirdo Butkevičiaus pareiškimai apie šioms profsąjungoms Rusijos neva daromą įtaką. Nors valdančiosios koalicijos politinė taryba ir susitarė, kad per artimiausius trejus metus pedagogų padėtis bus gerinama, profsąjungų atstovai abejojo, ar šie planai neliks tik pažadais, kokių iki šiol dalinta

dosniai. Tačiau jie tikino į derybas su Vyriausybe atvykstantys nusiteikę konstruktyviam darbui. Tuo tarpu internete plinta informacija, nurodanti, kad mokytojų atlyginimai Lietuvoje yra mažiausi visoje Europos Sąjungoje... Ir nors vėliau premjeras atsiprašė mokytojų, kuriuos įžeidė kalbėdamas apie Rusijos įtaką pedagogų profesinėms sąjungoms, tuo pat metu jis pabrėžė, kad kai kurios šalies profesinės sąjungos su Maskva palaiko ryšius.

Grįžusiam iš atostogų premjerui A. Butkevičiui atleidus atsistatydinusią sveikatos apsaugos ministrę Rimantę Šalaševičiūtę spėliota, kas bus jos įpėdinis. Pagaliau nuspręsta į šį postą siūlyti 33-ųjų metų parlamentarą, socialdemokratą Jurą Poželą. Kadangi ministrų kaita rinkimų metais Lietuvoje – jokia naujiena, kandidatui iš visų pusių skamba vienintelis patarimas: tapus ministru bent jau nepasiduoti įtakingų ministerijos klerkų sprendimui, turėti stuburą.

Valstybės atkūrimo dienos išvakarėse, vasario 15 d., Vilniaus rotušė nesutalpino visų, atvykusių pagerbti mons. Alfonsą Svarinską renginyje „Dievui ir Tėvynei: mons. Alfonsas Svarinskas ir šiandienos Lietuva“. Kalbėjo monsinjoro bendražygis, Panevėžio vyskupas emeritas Jonas Kauneckas, filosofas prof. Vytautas Radžvilas, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatė, rašytoja Vanda Juknaitė, politologas Vytautas Sinica ir ateitininkė Santa Končytė. Visi kalbėjusieji pabrėžė, kad šviesaus atminimo monsinjoras yra moralinis pavyzdys ne tik savo kova prieš sovietų okupantus, bet ir prieš šiandienos bandymus atimti iš žmonių tikėjimą ir Tėvynės meilę. Kadangi ši

kova dar nebaigta, šio kunigo kovotojo autoritetas yra pavyzdys visiems, kurie nėra abejingi Lietuvos ateičiai. Renginio metu koncertavo Lietuvos edukologijos universiteto studentų choras „Ave vita“, buvo platinamos mons. A. Svarinsko atsiminimų ir atsiminimų apie mons. A. Svarinską knygos.

Krašto apsaugos ministras socialdemokratas Juozas Olekas patvirtino nutaręs neskirti Patriotų premijos filosofės Nerijos Putinaitės knygai „Nugenėta pušis. Ateizmas kaip asmeninis apsisprendimas tarybų Lietuvoje“. Taip ministras pasielgė dėl knygoje išdėstyto požiūrio į poetą Justiną Marcinkevičių. „Gerbdamas kiekvieno asmens teisę turėti ir reikšti nuomonę, turiu pateikti ir savo asmeninį požiūrį į Justiną Marcinkevičių ir jo kūrybą, kurią kaip pavyzdį pateikia N. Putinaitė savo knygoje. Prasidėjus Sąjūdžiui už laisvę ne vieną ir ne du kartus teko stovėti Sąjūdžio tribūnoje už J. Marcinkevičiaus nugaros. Sovietiniais metais, skirtingai nei N. Putinaitė, sėmiausi tvirtybės iš J. Marcinkevičiaus kūrybos, pasirinkdamas jo „ašarą Dievo aky, Lietuva, kur tu eini“ ar skiemenuotą „LIE-TU-VA“, – teigė J. Olekas. Todėl, atsižvelgdamas į Patriotų premijos skyrimo nuostatus bei visuomenės reakciją, jis sako priėmęs sprendimą premijas skirti kitiems autoriams. Po šio įvykio kilo didelis skandalas, nes premijos atsisakė ir kiti šiemet ją gavę autoriai: knygos „Kaunas 1918–2015. Architektūros gidas“ autorių leidybinis kolektyvas bei Kristina Gudonytė, knygos vaikams ir jaunimui „Jie grįžta per pilnatį“ autorė.

Po daugybės komisijų posėdžių ir

diskusijų dėl paminklo Jonui Basanavičiui Vilniuje sudaryta dar viena darbo grupė, ši kartą – miesto savivaldybėje. Jai vadovauja vicemerai, socialdemokratas Gintautas Paluckas. Pasak jo, iš visų kūrybinių sąjungų ir specialistų bus siekiama surinkti argumentuotas nuomones, koks turėtų būti sukurtas paminklas tautos patriarchui ir kur geriausia jį pastatyti. Manoma, kad mieste bus pastatyta dar 1939 m. skulptoriaus Rapolo Jakimavičiaus kurta patriarcho skulptūra, tačiau daug ginčų kelia ne tik klausimas, ar verta statyti šią ar kitą statulą (tada reikėtų skelbti konkursą), bet ir – kur ją statyti. Tikimasi šį paminklą pastatyti iki 2018 m. Vasario 16-osios. Tuo pat

metu, kol ginčijamasi dėl paminklo J. Basanavičiui Vilniuje, Birštone bus pastatyta skulptūra rašytojui ir kunigui Juozui Tumui-Vaižgantui. Ją planuojama atidengti per miesto šventę šių metų birželio 10–12 dienomis.

Šalies vadovai pasveikino Estiją Nepriklausomybės paskelbimo 98-ųjų metinių progą. „Estija per pastaruosius dvidešimt penkerius metus nuėjo įspūdingą kelią, jos piliečiams sukūrus stiprią, klestinčią, į ateitį žvelgiančią valstybę. Nėra abejonių, kad tvirtiausias pamatas, kuriuo remiasi Jūsų valstybė, yra jos žmonių pasiryžimas siekti laisvės ir demokratijos“, – savo sveikinimo laiške Estijos prezidentui Toomui Hendrikui Ilvesui sakė prezidentė D. Grybauskaitė. Seimo

Pirmininkė Loreta Grauzinienė savo sveikinime pabrėžė, kad „šis istorinis (Estijos) žingsnis, žengtas 1918 m. vasario 24 d., – reikšmingas drąsos, tikėjimo ir ryžto liudijimas, primenantis pasauliui mažųjų tautų teisę į valstybingumą“.

Vasario 20 d. Vilniuje įvyko XV Lietuvos Sąjūdžio suvažiavimas. Jo metu išrinkta nauja organizacijos taryba ir jos pirmininkas. Priimtos rezoliucijos dėl teisėsaugos, būsimosios Astravo atominės elektrinės, valstybinės kalbos apsaugos ir kt. Organizacijos vadovu dar vienai kadencijai išrinktas nuo 2013 m. jai vadovaujantis Vidmantas Žilius, lietuviškos Šalčininkų Lietuvos Tūkstantmečio gimnazijos direktorius.

Marijampolės kolegija kviečia studijuoti

„AUŠROS“ INF.

Vasario 19 d. Punske lankėsi Marijampolės kolegijos direktorius Vaidotas Viliūnas bei šios mokymo įstaigos studentai. Vizitas į Punsko Kovo 11-osios licėjų bei Dariaus ir Girėno gimnaziją surengtas norint pristatyti mokiniams galimybes Marijampolės kolegijoje įgyti aukštojo mokslo diplomus bei dalyvauti meno kolektyvų veikloje. Jos saviveiklininkai ne pirmą kartą susitiko su punskiečiais. Tautinio meno ansamblis „Sūduonėlė“ koncertavo prieš keletą metų licėjuje, o studentai skaitė K. Donelaičių gimnazijos jaunesniųjų klasių moksleiviams. Marijampolės kolegijoje du kartus viešėjo ir Punsko gimnazistai, dalyvaudami Donelaičių skirtuose renginiuose.

Šį kartą susitikimo programa buvo platesnė: Karjeros centro, Viešosios komunikacijos ir marketingo bei Tarptautinių ryšių skyrių atstovai

pristatė galimybes mokytis kolegijoje, studentai susitiko su licėjaus mokiniais, parodė gražią meno programą „Lietuva – Vasario šalis“.

Marijampolės kolegija – aukštoji mokykla, įsteigta 2001 m., vykdanči į praktinę veiklą orientuotas studijas. Per trejus (kai kurių specialybių – ketverius) metus absolventai įgyja kvalifikacinį profesinio bakalauro laipsnį ir kvalifikaciją patvirtinantį profesinio bakalauro diplomą. Studijų programose daugiausia laiko skiriama tam, kad studijuojantieji įgytų kompetencijas,

būtinai konkrečioje praktinėje veikloje.

